

הלכות גנבה פרק ג

א. כבר בארנו בהלכות נערה, שכל העושה עברה שיש בה עוון מיתת בית דין ותשלומין אינו משלם, אף על פי שהיה שוגג. והעושה עברה שנתחייב בה מלקות ותשלומין לוקה ואינו משלם, לפי שאין אדם לוקה ומשלם; לפיכך אם היה שוגג, או לא התרו בו משלם ואינו לוקה.

ב. במה דברים אמורים, בשנתחייב בתשלומין עם עוון מיתת בית דין כאחת, או שנתחייב תשלומין ומלקות בבת אחת. אבל אם נתחייב בתשלומין, ואחר כך נתחייב במיתת בית דין או במלקות, או שנתחייב מלקות או מיתת בית דין, ואחר כך נתחייב בתשלומין הרי זה לוקה ומשלם ומת.

ג. פיצד: זרק חץ בשבת מתחלת ארבע לסוף ארבע וקרע בגד חברו בהליכתו, או שהדליק גדיש חברו בשבת, או שגנב פיס בשבת והיה מגררו עד שהוציאו מרשות הפעלים שהיא רשות היחיד לרשות הרבים ואבדו שם הרי זה פטור מן התשלומין: שאסור שבת ואסור גנבה והזק באין כאחת.

ד. אבל אם גנב פיס בשבת, והגביהו שם ברשות היחיד, ואחר כך הוציאו לרשות הרבים, והשליכו לנהר חייב לשלם תשלומי כפל: שהרי נתחייב באסור גנבה, קדם שיתחייב באסור סקלה. וכן כל כיוצא בזה.

ה. וכן אם קצץ אילן חברו ביום טוב, והתרו בו, או שהדליק את הגדיש ביום הכפורים, והתרו בו, או שטבח ביום הכפורים, והתרו בו פטור מן התשלומין; אבל אם לא התרו בו חייב בתשלומין, ומשלם תשלומי ארבעה וחמשה.

ו. גנב שטבח בשבת או לעבודה זרה, אפלו בשגגה פטור מתשלומי ארבעה וחמשה כמו שבארנו. היתה פרה שאולה אצלו, וטבחה בשבת דרך גנבה פטור אף מן הכפל: שהרי אסור שבת ואסור גנבה באין כאחת; ואם אין גנבה, אין טביחה ואין מכירה.

ז. גנב שמכר בשבת, או שמכר לעבודה זרה חייב לשלם תשלומי ארבעה וחמשה, שאין במכירה מיתה. ואם נעשת מלאכה בשבת בעת המכירה, פטור מתשלומי ארבעה וחמשה. פיצד: כגון שלא הקנה לו עד שתנוח בחצר הלוקח, שנמצא כשהוציא מרשות לרשות אסור שבת ומכירה באין כאחת.

ח. עשה שליח לשחט לו, ושחט לו השליח בשבת הרי הגנב חייב בתשלומי ארבעה וחמשה, שהרי זה הגנב לא עשה עוון מיתת בית דין, וכבר בארנו שהשוחט על ידי שליח, חייב בתשלומין.

ט. היו שנים מעידים שגנב בין שהעידו הן עצמן שטבח או מכר, בין שהעידו אחרים שטבח או מכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה. היו שנים מעידים שגנב, ועד אחד מעיד שטבח או מכר, או שהודה מעצמו שטבח או מכר משלם תשלומי כפל, ואינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה: שהמודה בקנס, פטור כמו שבארנו.

י. מי שהודה בקנס, ואחר כך באו עדים אם הודה בתחלה בפני בית דין ובבית דין, פטור. אבל אם הודה חוץ לבית דין, או

שְׁהוּדָה בְּפָנֵי שְׁנַיִם בְּלִבָּד, וְאַחֵר כֶּךָ בָּאוּ עֵדִים הָרִי זֶה מִשְׁלֵם
קֶנֶס עַל פִּיהֶם.

יא. פִּיצַד: הוּדָה בְּבֵית דִּין שְׁגָנָב, וְאַחֵר כֶּךָ בָּאוּ עֵדִים שְׁגָנָב
פְּטוּר מִן הַכֶּפֶל, שֶׁהָרִי חַיֵּב עֲצָמוֹ בְּקֶרֶן קָדֶם שִׁיבוֹאוּ עֵדִים.
אֲבָל אִם אָמַר לֹא גִנְבֹתִי, שֶׁפֶטֶר עֲצָמוֹ מִן הַכֶּל, וּבָאוּ עֵדִים
שְׁגָנָב, וַחֲזוּר וְאָמַר בְּבֵית דִּין טִבַּחְתִּי אוֹ מִכַּרְתִּי אִם בָּאוּ עֵדִים
אֲחֵר כֶּךָ שִׁטְבַּח אוֹ מָכַר, מִשְׁלֵם תְּשֻׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה, לְפִי
שֶׁפֶטֶר עֲצָמוֹ תַּחֲלָה מְכֻלּוּם, עַד שֶׁבָּאוּ הָעֵדִים.

יב. הַגּוֹנֵב שׁוֹר שְׁלֹשָׁנֵי שְׁתַּפִּין, וְטִבַּחוֹ אוֹ מָכְרוֹ, וְהוּדָה בְּבֵית
דִּין לְאַחַד מֵהֶן וְכָפַר בְּאַחֵר, וְאַחֵר כֶּךָ בָּאוּ עֵדִים שְׁגָנָב וְטִבַּח
אוֹ מָכַר מִשְׁלֵם לְזֶה שֶׁכָּפַר בּוֹ חֲמִשָּׁה חֲצִי בָקָר, וְאַרְבָּעָה חֲצִי
שֶׁה.

יג. דִּין הַגּוֹנֵב לְשֵׁלֶם הַקֶּרֶן וְהַכֶּפֶל אוֹ תְּשֻׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה,
מִן הַמִּטְלָטְלִין שְׁלוֹ. אִם לֹא נִמְצְאוּ לוֹ מִטְלָטְלִין בֵּית דִּין יוֹרְדִין
לְנִכְסָיו, וְגוֹבִיֵן הַכֶּל מִן הַיָּפָה שֶׁבְּנִכְסָיו כִּשְׂאֵר הַנִּזְקִין: שֶׁנֶּאֱמַר
בְּהֵן "מִיֵּטֵב שָׂדֵהוּ וּמִיֵּטֵב כְּרָמוֹ, יִשְׁלֵם" (שְׁמוֹת כב, ד). וְאִם אֵין לוֹ
קָרְקַע וְלֹא מִטְלָטְלִין בֵּית דִּין מוֹכְרִין אוֹתוֹ, וְנוֹתְנִין דָּמָיו לְנִזְק:
שֶׁנֶּאֱמַר "אִם-אֵין לוֹ, וְנִמְכַּר בְּגִנְבָתוֹ" (שְׁמוֹת כב, ב).

יד. הָאִישׁ נִמְכַּר בְּגִנְבָתוֹ, אֲבָל לֹא הָאִשָּׁה; וְדָבָר זֶה, מִפִּי הַקֶּבֶלָה.
וְאֵין הַגּוֹנֵב נִמְכַּר אֲלֹא בְּקֶרֶן; אֲבָל הַכֶּפֶל אוֹ תְּשֻׁלוּמֵי אַרְבָּעָה
וַחֲמִשָּׁה אֵינוֹ נִמְכַּר בּוֹ, אֲלֹא הָרִי זֶה עָלָיו חוֹב עַד שִׁיעָשִׁיר.

טו. גֵּנֵב אֶת הַגּוֹי, אוֹ אֶת הַהֶקְדֵּשׁ אֵינוֹ נִמְכַּר עַל הַקֶּרֶן, אֲלֹא הָרִי
זֶה עָלָיו חוֹב עַד שִׁיעָשִׁיר.

טז. הָיָה קֶרֶן הַגִּנְבָה מֵאָה, וְאֵין הַגֵּנֵב שׁוּוֹה אֲלֹא חֲמִשִּׁים הָרִי
זֶה נִמְכַּר, וְשֶׂאֵר הַקֶּרֶן עִם הַכֶּפֶל עָלָיו חוֹב עַד שִׁיעָשִׁיר בִּשְׁבִיעִית
וַיַּעֲשִׂיר וַיִּשְׁלֵם. הָיָה הַגֵּנֵב שׁוּוֹה מֵאָה וְאַחַד, אֵינוֹ נִמְכַּר:
שֶׁנֶּאֱמַר "וְנִמְכַּר בְּגִנְבָתוֹ" (שְׁמוֹת כב, ב), עַד שִׁיעָשִׁיר דָּמָיו כָּלֶן
מִבְּלָעִין בְּגִנְבָתוֹ.

יז. גֵּנֵב וְנִמְכַּר, וַחֲזוּר וְגֵנֵב אִם לְשָׁנֵי גֵנֵב, הָרִי זֶה נִמְכַּר פַּעַם
שְׁנִיָּה; וְאִפְלוּ גֵנֵב מֵאָה אִישׁ, נִמְכַּר מֵאָה פַּעַמִּים. וְאִם אֶת
הָרֹאשׁוֹן גֵּנֵב פַּעַם שְׁנִיָּה אֵינוֹ נִמְכַּר שְׁנִיָּה, אֲלֹא יִשְׂאֵר עָלָיו הַכֶּל
חוֹב.

יח. גֵּנֵב לְזֶה, וַחֲזוּר וְגֵנֵב לְזֶה, וַחֲזוּר וְגֵנֵב לְזֶה כָּלֶן שְׁתַּפִּין בּוֹ:
אִם הָיוּ דָּמָיו כְּנֶגֶד הַקֶּרֶן שֶׁלְשִׁשָּׁתָן, אוֹ פָחוֹת מִן הַקֶּרֶן נִמְכַּר
וּמַחֲלִקִין בִּינֵיהֶן, וְשֶׂאֵר הַכֶּפֶלּוֹת חוֹב עָלָיו; וְאִם הָיוּ דָּמָיו יֵתֵר
אֵינוֹ נִמְכַּר, וְהַכֶּל חוֹב עָלָיו עַד שִׁיעָשִׁיר.

יט. שְׁתַּפִּין שְׁגָנְבוּ כְּאַחַד מִשְׁלֹשִׁין בִּינֵיהֶן, וְכָל אֶחָד מֵהֶן נִמְכַּר
בְּחֻלְקוֹ מִן הַקֶּרֶן; וְכָל מִי שֶׁדָּמָיו יֵתֵר עַל חֻלְק הַקֶּרֶן שְׁנַתְּחִיב
בּוֹ, אֵינוֹ נִמְכַּר בּוֹ.